

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

31 octombrie 2018

mun. Chișinău

Colegiul penal în următoarea componență:

Președinte:

Liliana Catan

Judecători:

Anatolie Țurcan

Victor Boico

a examinat admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat de către inculpat, prin care se solicită casarea sentinței Judecătoriei Hîncești din 02 iunie 2017 și deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 08 noiembrie 2017, în cauza penală în privința lui:

Gabură Valeriu Xxxxx, născut la
xx.xx.xxxx, originar din Xxxxx, domiciliat
Xxxxx.

Termenul de examinare a cauzei:

Prima instanță: 24.11.2016 - 02.06.2017;

Instanța de apel: 12.07.2017 - 08.11.2017;

Instanța de recurs: 30.01.2018 - 07.03.2018;

24.05.2018 - 31.10.2018.

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Hîncești din 02 iunie 2017, Gabură Valeriu a fost achitat de sub învinuirea înaintată în baza art. 201¹ alin. (2) lit. a) Cod penal, pe motiv că nu s-a constatat existența faptei infracțiunii.

2. Pentru a pronunța sentința, instanța de fond a stabilit că Gabură Valeriu a fost învinuit de către organul de urmărire penală și trimis în judecată pentru faptul, că aflându-se în condiția locuirii separate cu fiul său, Xxxxx Xxxxx, a.n. xxxx, și fiica Xxxxx Xxxxx, a.n. xxxx, cu care este membru de familie conform prevederilor art. 133¹ Cod penal, în perioada anilor 2013-2015, în repetate cazuri, data nestabilită, venind în vizită la copii și fosta sa soție Gabură Tamara, la domiciliul situat în Xxxxx, în prezența copiilor, Xxxxx Xxxxx și Xxxxx Xxxxx, o agresa fizic și psihic pe Gabură Tamara, manifestând față de aceasta un comportament brutal, abuziv și agresiv, exprimând cuvinte înjurioase, intimidări, insultări, amenințări că-i va lăsa fără casă să ajungă pe drumuri, că va distruge casa prin explozie curmându-le viața, acțiuni prin care a provocat lui Xxxxx Xxxxx și Xxxxx Xxxxx suferințe psihice exprimate prin

stări psiho-emoționale determinate de situațiile de fapt, percepend amenințările ca fiind serioase și posibil reale, având în vedere antecedentele penale a tatălui lor.

Astfel, de către organul de urmărire penală acțiunile lui Gabură Valeriu au fost încadrate în baza art. 201¹ alin. (2) lit. a) Cod penal, individualizată prin *violența în familie, adică acțiunea sau inacțiunea intenționată, manifestată verbal, comisă de un membru al familiei asupra a doi membri ai familiei, care a provocat suferință psihică și prejudiciu moral.*

În ședința de judecată a instanței de fond din 09 februarie 2017 acuzatorul de stat, Braila Natalia a înaintat Ordonanța privind modificarea învinuirii ca rezultat al modificărilor art. 201¹ din Codul penal prin Legea nr. 196 din 28.07.2016, în vigoare din 16.09.2017, potrivit căreia lui Gabură Valeriu i s-a incriminat comiterea infracțiunii prevăzute de art. 201¹ alin. (2) lit. a) Cod penal, individualizată prin *violența în familie, adică acțiunea și inacțiunea intenționată comisă de un membru al familiei asupra a doi membri ai familiei, manifestată prin intimidare în scop de impunere a voinței sau a controlului personal asupra victimei*, în următoarele circumstanțe: Gabură Valeriu, fiind membru de familie cu fiul său, Xxxxx Xxxxx, a.n. xxxx și fiica, Xxxxx Xxxxx, a.n. xxxx, în perioada de după eliberarea sa din Penitenciarul nr. 13 Chișinău, decembrie 2013 și până în luna decembrie 2015, aflându-se inițial în condiția de colocuire cu copiii săi în Xxxxx, apoi și în condiția de locuire separată, acționând în scopul impunerii voinței sale și a controlului personal asupra copiilor, i-a intimidat prin comportamentul său brutal, abuziv și agresiv și exprimându-le limbaj specific persoanelor private de libertate (jargoane), cuvinte înjurioase și insultări, amenințări că-i va lăsa fără casă, și că vor ajunge pe drumuri și în închisoare și s-a implicat în viața lor personală manipulându-i și șantajându-i emoțional oriunde s-ar afla și orice ar face, obligându-i să se supună doar cerințelor lui, fără a ține cont de părerea și doleanța copiilor, acțiuni care prin conținutul lor, au cauzat victimelor stări de tensiune, consecințe psihologice și emoționale grave pe termen lung.

3. Împotriva sentinței au declarat apeluri:

3.1. procurorul, care a solicitat casarea acesteia și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care Gabură Valeriu să fie condamnat în baza art. 201¹ alin. (2) lit. a), 34, 82 Cod penal cu stabilirea pedepsei sub formă de 4 ani închisoare, cu executare.

Apelantul a invocat că instanța de fond ilegal a dispus achitarea inculpatului, pe parcursul cercetării judecătorești fiind ignorate toate probele, or acuzarea a prezentat probe verosimile care au elucidat în mod clar circumstanțele cazului și au demonstrat pe deplin vinovăția lui Gabură Valeriu în săvârșirea infracțiunii imputate.

3.2. inculpatul, care a solicitat casarea parțială a sentinței și judecarea cauzei în drept, instanța de apel urmând să se expună asupra cererii privind nulitatea ordonanței de pornire a urmăririi penale și ordonanței de punere sub învinuire ca fiind depuse tardiv.

Apelantul a indicat că sentința instanței de fond, care în limitele competenței s-a expus asupra vinovăției sale, este întemeiată și legală, însă instanța a omis să se expună asupra cererilor în care s-au invocat erorile de drept admise la desfășurarea urmăririi penale, și anume tardivitatea ordonanței de pornire a urmăririi penale și a ordonanței de punere sub învinuire, care fiind nule, generează nulitatea actelor procedurale emise ulterior și care sunt inadmisibile ca probe.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 08 noiembrie 2017, apelurile declarate au fost respinse ca nefondate.

4.1. Instanța de apel a statuat că instanța de fond corect a apreciat probele și circumstanțele cauzei, acestea fiind examinate prin prisma utilității și veridicității lor, sub toate aspectele, complet și obiectiv.

În învinuirea inițială, organul de urmărire penală i-a incriminat inculpatului comiterea unor fapte, axându-se pe norma penală în vigoare la acel moment. Ulterior, art. 201¹ Cod penal fiind modificat, acțiunile acestuia au fost decriminalizate, iar acuzarea, în mod ilegal, a dispus modificarea învinuirii în sensul agravării, incriminându-i alte acțiuni, conform normei modificate. Astfel, inculpatului i-a fost încălcat grav dreptul la apărare, acesta fiind pregătit pentru a se apăra de învinuirea înaintată pentru anumite fapte și fiindu-i imputate unele acțiuni, care nu și-au găsit confirmare și nu se regăsesc în nouă învinuire înaintată, acuzarea modificând nemijlocit doar norma de drept, fără a modifica și circumstanțele de fapt în care este învinuit inculpatul.

Prin urmare, instanța de fond a constatat în mod justificat că acuzarea nu a prezentat probe pertinente, concludente, utile și veridice care ar demonstra fapta incriminată inculpatului, probatoriul administrat fiind insuficient pentru a dovedi cert existența faptei infracționale în acțiunile acestuia și fiind admise mai multe omisiuni din partea organului de urmărire penală, care generează menținerea sentinței de achitare a inculpatului.

Colegiul a menționat că învinuirea este una neconcretă, bazată exclusiv pe presupuneri, pe declarațiile părților vătămate, care nu sunt confirmate prin careva probe, iar în instanța de apel, acuzarea a făcut referire și a pledat pentru cercetarea aceluiași declarații ale părților vătămate, martorilor și probelor scrise, care au fost examinate în instanța de fond și puse la baza sentinței de achitare, nefiind prezentate alte probe noi, iar organul de urmărire penală a acționat unilateral și neobiectiv, nefiind administrate suficiente probe și nefiind efectuate acțiunile procesuale necesare pentru a demonstra existența faptei infracționii în acțiunile inculpatului.

În instanța de apel, părțile vătămate au confirmat că nu a fost aplicată violență fizică în privința lor, invocând doar amenințările care le-au afectat psihologic, precum și controlul total din partea inculpatului, afirmații care, însă, nu au fost confirmate prin careva probe.

Potrivit declarațiilor inculpatului, ale părților vătămate și martorului Gabură Tamara, foștii soți se aflau în litigiu civil privind partajarea averii comune în devălmășie, astfel că afirmațiile părților vătămate rezultă din posibilele certuri apărute la partajarea casei în care au locuit împreună până la condamnarea inculpatului.

Alegațiile părții vătămate Xxxxx Xxxxx și ale martorului Gabură Tamara că inculpatul i-ar fi aplicat lovituri lui Gabură Tamara, nu au fost confirmate prin careva probe, nefiind înregistrate plângeri în acest sens și lipsind un raport de expertiză care ar constata prezența sau lipsa unor vătămări.

Învinuirea înaintată inculpatului este una vagă, neclară și bazată pe presupuneri, or nici părțile vătămate, nici martorii nu au putut să indice cu claritate și exactitate când anume s-au desfășurat acțiunile de violență psihică sau amenințările, partea vătămată Xxxxx Xxxxx invocând doar că inculpatul a spus că va plasa o bombă în casă, martorul Gabură Tamara relatând același lucru și specificând că a fost lovită și agresată psihic, fără a concretiza circumstanțele și perioada de timp când s-au produs aceste acțiuni.

Mai mult, nici în ordonanța procurorului din 08.02.2017 prin care s-a dispus modificarea învinuirii înaintate inculpatului, nu se regăsesc circumstanțele concrete și perioada de timp în care s-ar fi produs pretinsa infracțiune de violență în familie.

Totodată, raportul de evaluare psihologică a părții vătămate Xxxxx Xxxxx din 23.05.2016, întocmit de Centrul Național de Prevenire a Abuzului față de Copii, deși denotă afecțiuni de nivel psihologic ale acesteia, nu poate impune adoptarea unei concluzii de condamnare a inculpatului, nefiind administrate și alte probe în acest sens, iar fapta incriminată inițial inculpatului fiind ulterior decriminalizată, neconstituind o infracțiune.

5. La 19 decembrie 2017, procurorul a declarat recurs ordinar prin care a solicitat casarea deciziei și dispunerea rejudecării cauzei în aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Recurentul a invocat că instanțele de fond nu au analizat în cumul probele administrate, dându-le o apreciere greșită, contrară stării de fapt stabilită de către organul de urmărire penală.

6. Prin decizia Colegiului penal al Curții Supreme de Justiție din 07 martie 2018, s-a dispus inadmisibilitatea recursului declarat ca fiind vădit neîntemeiat.

7. La 10 mai 2018 recurs ordinar declară și inculpatul Gabură Valeriu, care invocând prevederile art. 427 alin. (1) pct. 1), 6), și 11) Cod de procedură penală, solicită casarea atât a sentinței instanței de fond prin care a fost achitat de sub învinuirea înaintată, cât și a deciziei instanței de apel prin care aceasta a fost menținută, menționând că aceste hotărâri îl pun în situația de fapt că a fost urmărit penal și judecat de două ori pentru una și aceeași faptă. Totodată solicită a lăsa în vigoare decizia de nevinovăție ce a fost emisă ca urmare a încetării de drept a calității procesuale de bănuț, care a devenit definitivă și irevocabilă.

7.1. Pe marginea recursului declarat procurorul depune referință solicitând a decide asupra inadmisibilității acestuia ca fiind declarat peste termen.

8. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat, în baza materialelor din dosar, Colegiul penal decide inadmisibilitatea acestuia ca fiind declarat peste termen din următoarele considerente.

În conformitate cu prevederile art. 422 Cod de procedură penală, *termenul de recurs este de 30 de zile de la data pronunțării deciziei.*

După cum rezultă din materialele dosarului, cauza penală a fost judecată în ordine de apel cu participarea procurorului, inculpatului, avocatului acestuia și părților vătămate, dispozitivul deciziei fiind pronunțat la 08 noiembrie 2017, iar decizia motivată, potrivit procesului verbal al ședinței de judecată (f.d. 140-151), la 06 decembrie 2017 în prezența doar a procurorului. Conform scrisorii anexate la materialele cauzei (f.d. 192), la 13 decembrie 2017, copia deciziei integrale a fost expediată tuturor participanților la proces, inclusiv inculpatului.

Instanța de recurs precizează că atât inculpatul cât și avocatul acestuia, Druță Boris, nu s-au prezentat în ședința de judecată din 06 decembrie 2017 când a avut loc pronunțarea deciziei integrale din motive necunoscute, cu toate că despre aceasta au fost înștiințați în cadrul ședinței de judecată din 08 noiembrie 2017, de unde rezultă că ultimii intenționat s-au eschivat de a fi prezenți la pronunțarea deciziei motivate.

Prin urmare, aceste momente certifică faptul că termenul de 30 de zile de contestare cu recurs ordinar al deciziei instanței de apel stabilit de art. 422 Cod de procedură penală, nu a fost respectat, deoarece recursul ordinar a fost declarat de inculpat abia la 10 mai 2018, prin urmare, Colegiul penal consideră că recursul a fost depus peste termen, or termenul de recurs este absolut și are caracter imperativ, în sensul că depășirea lui atrage decăderea din dreptul de a exercita calea de atac, iar recursul declarat după expirarea termenului se va respinge ca fiind declarat peste termen, deoarece legea procesual-penală ce reglementează procedura examinării recursului ordinar, nu prevede posibilitatea de repunere în termen a recursului.

În atare împrejurări, termenul de declarare a recursului împotriva deciziei instanței de apel a expirat la 09 ianuarie 2018, iar inculpatul și avocatul acestuia au avut reala posibilitate de a face cunoștință cu materialele cauzei penale și de a declara recurs în termenul stabilit de lege.

În această ordine de idei, Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție consideră, că recursul ordinar declarat de inculpatul Gabură Valeriu, este inadmisibil, ca fiind declarat peste termen.

9. În conformitate cu prevederile art. 432 alin. (1) și alin. (2) pct. 2) Cod de procedură penală, Colegiul penal,

DECIDE :

Inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de inculpatul Gabură Valeriu, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 08 noiembrie 2017, în propria cauză penală, deoarece este declarat peste termen.

Decizia este irevocabilă, pronunțată integral la 31 octombrie 2018.

Președinte:

Liliana Catan

Judecători:

Anatolie Țurcan

Victor Boico